

Het New Financial Forum organiseerde begin oktober een learning journey naar Griekenland: de noodzaak om nieuwe wegen in te slaan en daadwerkelijk te innoveren is nergens zo groot als in dit land in diepe crisis. Wat is er echt gaande? Wat weten we van dit land dat door veel Europese politici zwart wordt afgeschilderd, en tegelijkertijd al vijf jaar lang wordt uitgeroepen tot meest innovatieve land van Europa? Een korte en intensieve studiereis dwars door de Griekse samenleving. Met hartverscheurende taferelen en tal van ontmoetingen met echte vernieuwers. De letterlijke vertaling van het woord crisis is 'sta op'. Ook dat is wat er in Griekenland gebeurt. Mensen nemen het heft steeds meer in eigen handen om een duurzame toekomst te helpen bouwen. Echte innovatie komt vanuit de burgers zelf.

Studiereis naar innovatief Griekenland: **Op zoek naar de Griek in onszelf**

TEKST WILLEM VREESWIJK

*Deelnemers studiereis op bezoek
bij Coco-Mat, Xanthi*

Kern van de reis was een bezoek aan de fabriek van Coco-Mat. Initiatiefnemers van de reis – Ivo Valkenburg, Willem Vreeswijk en Bibi Smissaert – kennen dit bedrijf al langer en wilden hun ervaringen graag delen op deze *learning journey*. Deelnemers aan deze eerste studiereis van het New Financial Forum: Armand Baas Becking, Thom Boot, Marlène Chatrou, Douwe Deinum, Douwe Dijkstra, Tom Ehren, José de Graaf, Richard Meinders, Hamid Ressang en Wim Vonk

Het bedrijf bevindt zich in Xanthi, zo'n 200 kilometer ten oosten van Thessaloniki, en werd eind jaren tachtig opgericht door de gebroeders Efmorfides met als enige doelstelling: klanten de gastvrijheid van de Grieken laten ervaren. Die gastvrijheid voel je in de winkels, de hotels van Coco-Mat, maar zeker ook in de fabriek. De charismatische Paul Efmorfides weet mensen als geen ander te raken met zijn lichtvoetigheid, zijn speelsheid en zijn andersom denken. Hij danst niet alleen zelf door het leven, maar geeft ook iedereen in zijn omgeving de mogelijkheid om met hem mee te dansen. Allemaal waar, maar hoe ziet de kern van zijn bedrijf er dan uit? Ook aan de achterkant moet het verhaal kloppen. Vandaar het bezoek van het New Financial Forum aan de fabriek.

Tijdens de rondleiding door hoofdinkoop Kostas Madenas werd al snel een aantal ingrediënten van het succes van Coco-Mat duidelijk. Zo zijn alle producten gemaakt van natuurlijk materiaal, worden de producten met liefde en aandacht met de hand gemaakt. Matrassen, kussens, meubilair en bedlinnen worden in de fabriek gemaakt. Geen prikklokken voor de medewerkers, alle ruimte voor het ambachtelijke. Daarnaast neemt het bedrijf ook mensen aan met een geestelijke of lichamelijke beperking. Bij Coco-Mat kijkt men altijd naar wat mensen wél kunnen.

De meeste matrassen worden afgenomen door particulieren. De matrassen zijn er in alle maten en in vele soorten. Efmorfides heeft ook een aparte kijk op marketing. Zo nodigt hij iedereen die hij ontmoet uit om in een van de Coco-Mat hotels te komen slapen. Gratis. De gasten hoeven alleen de btw te betalen. Zijn visie: kom een nachtje slapen op een Coco-Mat matras en je bent verkocht.

Het bedrijf maakt al jaren winst, ook in deze crisistijden. Het merk Coco-Mat zal de crisis overleven, ook al wordt er met name in Duitsland door veel ondernemers nogal eens met de wenkbrauwen gefronst als ze horen dat de onderneming uit Griekenland komt. Natuurlijk wordt er in de fabriek hard gewerkt. Maar er is ook tijd voor onderlinge contacten en voor speelsheid. Als Efmorfides in de fabriek komt kijken, neemt hij bijvoorbeeld een bal mee om even een voetbalwedstrijdje te spelen. Hij wil dat zijn medewerkers het kind in zichzelf koesteren, blijven spelen en gezond blijven. Iedereen die op de fiets naar het werk komt, krijgt opslag. Ook met zijn zakenpartners gaat hij zo om. Zijn za-

kenpartners moeten vrienden kunnen zijn. Anders komt er geen deal, ook niet als het om miljoenen euro's gaat. Dat is de kern. Letterlijk stapt hij met een zakenpartner op de trampoline voor een groot contract wordt ondertekend. Dit voorbeeld is ook in beeld gebracht in de film *The Power of the Heart*, die het New Financial Forum in aanwezigheid van Efmorfides eind vorig jaar vertoonde bij de oprichting van de stichting New Financial Forum.

Efmorfides ondersteunt zelf veel *start-ups*. Hij moedigt mensen niet aan door geld te geven, maar door op voorhand producten af te nemen. Zo hielp hij bijvoorbeeld een werkloze meubelmaker om fietsenmaker te worden. Hij investeerde niet in het nieuwe bedrijf, maar garandeerde wel dat hij een groot aantal fietsen zou afnemen. Hierdoor heeft deze man de stap naar een ander vak durven nemen en is hij inmiddels ook succesvol op de particuliere markt.

Zelf leent Efmorfides ook nooit geld. Alle gebouwen en kantoren zijn gekocht uit eigen middelen. Hij heeft maar één keer in zijn leven met een bank te maken gehad. Bij de oprichting eind jaren tachtig hadden ze geld nodig om hun droomfabriek te bouwen. De bank weigerde een krediet omdat de broers zelf geen eigen geld konden inbrengen. Paul Efmorfides keerde terug

“GELD IS NOOIT HET PROBLEEM GEWEEST”

Paul Efmorfides: “De crisis zit tussen je oren. Nergens anders.”

Kostas Madenas (Coco-Mat):
“De liefde voor de producten
maakt het verschil.”

naar zijn dorp, vertelde aan alle boeren zijn droom en leende 20.000 gulden. Met die lening kreeg hij zijn krediet van de bank en de volgende dag betaalde hij de boeren weer terug. Dat was direct ook de laatste keer dat hij geld had geleend van de bank.

AARDAPPELBEWEGING

In Thessaloniki ontmoeten de reisgenoten de 78-jarige professor Hristos Kamenides, initiatiefnemer van de zogenoemde Aardappelbeweging. Hijzelf noemt het geen beweging, maar een andere marketingstrategie. De ouders van Kamenides waren eenvoudige boeren en in de jaren vijftig kostte het een fortuin om een kind te laten studeren. Uit respect voor zijn ouders koos hij voor de landbouwuniversiteit. Hij was vooral geïnteresseerd in marketing. “Het probleem van boeren is niet hun product, maar hoe het product tegen een goede prijs te verkopen.”

Kamenides stond in de jaren negentig aan de bakermat van coöperaties die di-

recte verkoop van boeren aan de consument bevorderden. Toen de crisis uitbrak, bestonden deze coöperaties niet meer. Met lede ogen zag hij aan hoe de tussenhandel de boeren in een wurggreep hield. In de buurt van het plaatsje Drama in Noord-Griekenland besloot de groothandel in december 2011 geen aardappelen meer bij de boeren op te kopen. Dit omdat de boeren weigerden hun aardappelen ver onder de kostprijs te verkopen. Kamenides vroeg toen zijn studenten of ze een revolutie teweeg wilden brengen door zelf de aardappelen af te gaan nemen. Hij moest immers verzekerd blijven van een afzetmarkt. De studenten steunden deze actie.

En zo geschiedde. De ‘Aardappelbeweging’ werd een groot succes. Directe verkoop leidde tot een betere prijs voor de boeren, maar eveneens tot een betere prijs voor de consument. Dit omdat de tussenhandel wegviel. Er is een Griekse wet in de maak die het mogelijk moet maken dat tussenhandel niet altijd meer noodzakelijk is. Vanwege

de sterke lobby van de tussenhandel is deze wet nog niet aangenomen.

Volgens Kamenides bevordert een direct contact tussen boer en klant ook de kwaliteit van de producten. “Mensen kennen elkaar weer, spreken elkaar aan en weten wie de producten levert. Dat schept een relatie, een band. En dat ontbreekt vaak in de moderne maatschappij.”

Kamenides zei met pijn in het hart dat hij het betreurt hoe Europa tegen de Grieken aankijkt. “Ze weten niet hoe het hier is. De Europese regeringsleiders zijn hier nooit geweest. Grieken zijn keiharde werkers. Altijd al. Ikzelf heb altijd zeven dagen in de week gewerkt, twaalf uur per dag. Dan is het pijnlijk dat Europa roept dat Grieken lui zijn. En vervolgens maatregelen oplegt waarvan iedereen weet dat ze deze de crisis alleen maar verergeren. Hoe minder geld mensen hebben, hoe minder ze uitgeven; hoe minder productie, hoe meer werklo-

Medewerker Coco-Mat.

zen; hoe armer het land, hoe hoger de schulden. Natuurlijk moeten we absoluut ook kijken naar onze politici en ons politieke stelsel. Maar de gewone Griek valt echt niet veel te verwijten.”

Zelf is Kamenides nog altijd zeven dagen aan het werk. De overheid heeft de pensioenen met 60 procent gekort. Met het beetje geld dat overblijft, ondersteunt hij nu de boeren van de Aardappelbeweging. Zelf heeft hij niets meer en wordt hij financieel bijgestaan door zijn zus, die hij vroeger zelf hielp.

Onderweg namen de deelnemers in de heuvels vlak bij het stadje Kavala een kijkje bij de droom in wording van Xénophon Bártzos, neef van Georgia Tsiliki, die mee was als vertaler op deze reis en veel wordt ingeschakeld door verzekeraars en overheidsinstanties. Bártzos is in zijn eentje met zijn eigen handen een ontmoetingsplek aan het bouwen. Het kerkje is er al. Ook is er een amfitheater, hij heeft schapen en paarden en verbouwt tomaten. Kinderen kunnen er

paardrijden, van het land genieten, spelen en leren. Ook kan er getrouwd worden. “Op deze plek voel ik mij thuis, ook al is het soms lastig om het hoofd boven water te houden. Dit is mijn stukje land. Ik geloof dat we als burgers zelf moeten opstaan, onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen en ons eigen leven moeten inrichten. Het heeft geen enkele zin om te wachten tot de overheid het voor ons oplost. Hier, op mijn berg, heb ik de regie over mijn eigen leven. Dat is goud waard.”

EIGEN MUNT

Onderweg van Xanthi naar Athene maken de deelnemers een stop in Volos, een stad van 80.000 inwoners met een officieel werkloosheidscijfer van ruim 35 procent. Dit is zonder de jongeren

die (verplicht) in militaire dienst zitten. Volos kent een alternatieve stadsmunt: de TEM. De deelnemers aan de studiereis kregen de gelegenheid om te spreken met Christo Papaioannou en Ageliki Ioanniti. Boerin Ionaniti (68) is een van de oprichters, Christo is ict-specialist, webcoördinator en motor achter de TEM. Zij spraken eerlijk over de valkuilen en voordelen van de introductie van de nieuwe munt, die ook veel aandacht kreeg van buitenlandse media als de BBC en EenVandaag. “Ons geld is niet het probleem”, aldus Papaioannou. “De introductie van een nieuwe munt lost het probleem ook niet op. Wel zet het ons aan om na te denken hoe we met elkaar omgaan en waarom het geld op de eerste plaats is komen te staan en niet de mens. Mensen willen geen schulden maken, maar voedsel en een dak boven hun hoofd. Ze willen bouwen aan een veilige toekomst voor hun kinderen. Wij hebben deze munt opgericht als protestgeluid tegen de euro, tegen het huidige geldsysteem en uit solidariteit met iedereen die lijdt onder de crisis.”

De TEM is een soort marktplaats. De deelnemers maken zelf een profiel aan. Vervolgens kun je aangeven wat je te bieden hebt: een klus of spullen. Door een product of dienst te leveren, verdien je TEM's die je vervolgens binnen de community weer kunt uitgeven. Je kunt online ook afrekenen in TEM's. Het computersysteem, Cyclos, is open source en de code is open. TEM gelooft in delen. Iedereen die het wil kan waar dan ook zelf een soortgelijk eigen geldsysteem opzetten.

Vijf jaar na de oprichting telt de TEM 1200 leden die lang niet allemaal even actief zijn. Veel of weinig? Volgens Papaioannou moeilijk te zeggen. “Het aantal groeit. Wij vinden het belangrijk dat mensen zich aansluiten die geloven dat verandering mogelijk is, dat we kennis kunnen delen en dat we van andere netwerken kunnen leren. Als je een te grote centraal gestuurde organisatie hebt, wordt het lastiger in de praktijk. Zolang

**“ECHTE INNOVATIE KOMT
VAN DE BURGERS”**

je elkaar persoonlijk kent en echte relaties kunt aangaan, werkt het.”

Papaioannou zegt dat het opzetten van een nieuwe lokale munteenheid bepaald niet eenvoudig is. Het is vooral heel hard werken en je moet doorzettingsvermogen hebben. “Wij hebben vooral ook tijd nodig. Ook wij maken fouten. En daar leren we van. Een fout was bijvoorbeeld dat er geleend kon worden. Maar dan creëer je in feite weer een zelfde schuldstelsel als we nu al hebben. We doen het nu andersom. Je moet eerst TEM's verdienen voor je ze kunt uitgeven. Dan creëer je nooit schuld.” Volgens Papaioannou is er vooral een mentaliteitsverandering nodig. “Alleen de invoer van een nieuw geldstelsel maakt mensen niet eerlijker. Wel worden de onderlinge relaties weer hersteld. Je weet wie er lid is van

“ALLEEN DE INVOER VAN EEN NIEUW GELDSYSTEEM MAAKT MENSEN NIET EERLIJKE”

de gemeenschap, je levert diensten aan elkaar en we zijn volstrekt transparant over het geldstelsel. Iedereen kan zien waar het geld blijft.”

Het mag duidelijk zijn dat Papaioannou veel meer wil veranderen dan alleen het geldstelsel. “We zouden willen dat er minder verspilling is in onze samenleving en dat we onze creativiteit weer meer gaan inzetten in een duurzame, mensgerichte samenleving. Daarbij mogen we ook gewoon lol hebben. We zitten hier niet te somberen. We zoe-

ken juist vol energie naar nieuwe mogelijkheden. We zouden ook de schoolstelsels willen veranderen. Creativiteit wordt veelal op scholen in de kiem gesmoord. Scholen zouden veel meer moeten aansluiten bij de talenten die kinderen hebben. Maar we zijn ook realistisch. We zitten in een TGV en we weten dat je zo'n trein die met enorme snelheid door het landschap dendert niet zomaar opeens een andere koers kunt geven. We hebben tijd nodig.”

INNOVATIE IN ATHENE

Maria Peteinaki van *Alternative Tours of Athens* leidt de deelnemers rond in Athene. Ze heeft een speciale wandelroute samengesteld langs een aantal innovaties, midden in het armste gedeelte van Athene. In haar inleiding memoreert Peteinaki dat de onvrede in Griekenland al van voor de crisis stamt. In 2007 waren

Lunch bij Coco-Mat.

Innovation Tour Athens: de oprichter van Foolish.

Social Clinic:
tandartsstoel.

er grote bosbranden rond en in Athene, wat het gevoel van veiligheid al aantastte. Ook was er de dood van een jongen waar de politie verantwoordelijk voor werd gehouden en die leidde tot onrust, opstand en rellen. De crisis die daarna kwam wakkerde het vuur alleen maar verder aan”, aldus Peteinaki. “In het begin was er vooral hoop, hadden we een gevoel van saamhorigheid. Met die intentie kwamen we ook op de pleinen bijeen. We wilden samen oplossingen bedenken en geloofden dat nieuwe politici ons verder konden helpen. Na het referendum is die hoop vervlogen. We geloven niet in oplossingen vanuit Europa, maar ook niet vanuit onze eigen politiek. Het enige voordeel is dat we nu zeker weten dat we het zelf moeten doen.”

Peteinaki heeft een overvol programma voor het New Financial Forum samen-

gesteld. Voor de *Innovation Tour* heeft ze drie uur ingeruimd waarin een groot aantal innovatieve ondernemingen zou worden bezocht. Na drie uur zijn er echter pas drie ontmoetingen geweest, interessant genoeg om ruim de tijd voor te nemen. Alleen Athene al biedt nog volop ruimte voor nieuwe studiereizen vanuit het New Financial Forum. De wandeling brengt de deelnemers naar *The Cube*, een zelf verbouwd pand waar creatieve jonge ondernemers samenkomen, werken en elkaar inspireren. Stavros Messinis verzorgt een presentatie en laat bevlogen jonge ondernemers in een soort *pitch* hun bedrijf presenteren. Ook wordt *Solidarity4All* bezocht, een gebouw dat door jongeren zelf is opgeknapt, vormgegeven en ingericht. Er is een bar, zaken kunnen worden gehuurd voor bijeenkomsten en optredens en jonge onder-

Lessen uit Griekenland

De *learning journey* naar Griekenland sloot één op één aan bij de doelstellingen van het Forum. Tijdens alle ontmoetingen was de boodschap in feite dezelfde: wacht niet tot anderen een betere sector of wereld mogelijk maken, maar sta zelf op, neem verantwoordelijkheid voor alles en iedereen in je leven. Ga oprechte relaties aan als je vindt dat het beter kan en moet, zoek de verbinding, zoek mede-innovators en medebouwers, stroop de mouwen op en ga aan de slag. Wijs niet naar anderen, verschuil je niet achter systemen en wetten die in de weg kunnen staan, maar sta op en ga bouwen. De vertaling van het Griekse woord crisis is letterlijk: sta op! Laten we in Nederland deze les ook omarmen. Sta op en sluit je aan bij New Financial Forum, de verzamelplek van positief ingestelde mensen die willen bouwen aan een betere financiële sector.

nemers kunnen er werken. De deelnemers bezoeken er onder meer ontwerp-bureau *Foolish* (zie foto).

Indrukwekkend is het bezoek aan een van de *Social Clinics* in Athene. Na vier trappen te hebben opgeklommen in een vervallen gebouw, is er provisorisch een kliniek en apotheek ingericht. Hier werken artsen, tandartsen, psychologen op vrijwillige basis om de allerarmsten van Athene de meest noodzakelijke gezondheidszorg te kunnen geven. Een vrouwelijke gepensioneerde arts vertelt dat dit initiatief op de ‘protestpleinen’ is ontstaan en dat het – hoe schrijnend het ook is – de artsen zelf ook weer een gevoel geeft dat hun werk echt bijdraagt aan de samenleving. Op de vraag hoe deze initiatieven worden gefinancierd, zegt ze dat het meeste geld uit het buitenland komt. “Wij zijn daar ongelooflijk blij mee. En dit stelt ons ook weer in staat onze dienstverlening uit te brei-

Social Clinic: apotheek.

Dwarsdoorsnede matras. Alleen natuurlijke producten.

den. Onze klinieken staan open voor alle vluchtelingen. We hebben zelfs een provisorische operatiekamer waarin we schotwonden en dergelijke kunnen opereren. Doordat er aan ons wordt gegeven, kunnen wij ook weer aan anderen geven. Voor ons is dat vanzelfsprekend. Het raakt ons dat zoveel landen deze mensen niet willen helpen, maar de deur voor ze dichtdoen.”

DE GRIEK IN ONSZELF

Als ‘afronding’ van de studiereis vinden in het Coco-Mat hotel Nafsika ontmoetingen plaats met Maria Scordialos en Paul Efmorfides. Scordialos faciliteert op hoog beleidsniveau en op regeringsniveau dialoogsessies, onder meer op haar eigen biologische boerderij in Griekenland. Zij heeft gewerkt in Afrika, Noord-Amerika, het Midden Oosten en in Engeland. In Griekenland is zij dé expert op het gebied van innovatie, zowel binnen de bestaande systemen als daarbuiten. In 2013 gaf zij onder de titel ‘De Griek in ons allen’ een TEDx-lezing in Leiden. Zij vindt het bezoek van het New Financial Forum aan Griekenland belangrijk genoeg om haar drukke programma even te onderbreken en naar het Coco-Mat hotel af te reizen en in twintig minuten haar visie op de crisis te delen. Haar thema: hoe kunnen we ons samenleving organiseren op een natuurlijke manier en niet als een machine. “Mensen zijn vaak onvoorspelbaar. Dat is nu juist menselijk. De economie is echter louter een machine geworden. We knippen alles in stukjes en zien niet meer hoe het geheel zich ontwikkelt en hoe de stukjes zich tot elkaar verhouden. Het zou goed zijn als we onze samenleving veel meer laten aansluiten bij de natuur, bij de natuurlijke processen.”

De crisis was er volgens Scordialos in feite in een bliksemflits. “Het ene moment waren we een kredietwaardig land met een hoge rating, het andere moment werden we door de ratingbureaus volledig afgewaardeerd en waren we een minderwaardig land. Het duurde even voor de Grieken beseften wat er precies

was gebeurd, maar toen het zover was verzamelden de mensen zich op de pleinen. Niet uit protest, maar het was het gevolg van een positieve energie. Tegelijkertijd vond de *bailout* plaats. Het vreemde was dat onze politici hier niet met de Grieken over spraken, er werd niets uitgelegd, er vond geen dialoog plaats. De Grieken hoopten dat het wel mee zou vallen en dat het vanzelf weer beter zou worden. Maar ook dat is uitgebleven. Het geloof in politieke veranderingen is na het referendum volledig verdwenen. Wel is er het besef gekomen dat echte verandering – echte innovatie – alleen van binnenuit kan ontstaan.”

Volgens Scordialos is er niet alleen een economische crisis gaande, maar ook een morele. “Op dit moment vindt de grootste volksverhuizing plaats sinds de Tweede Wereldoorlog en landen die zelf veel hulp na de oorlog hebben ontvangen, sluiten nu hun grenzen. Niemand weet precies hoe het op te lossen. Het ontbreekt aan visie, aan kennis. Daarom is dialoog zo belangrijk. Alleen samen kunnen we kijken hoe we verder kunnen.”

“DE ENIGE HOOP DIE WE HEBBEN ZIJN DE JONGE MENSEN. IN HUN OGEN ZIE IK DE TOEKOMST”

Ook Scordialos vindt het bijzonder spijtig dat Europese Unie en IMF de dialoog niet zoeken. “Zij leggen maatregelen op waarvan iedereen weet dat ze de burgers hard treffen en dat de economie er niet van uit het slop raakt. Er verandert zo niets wezenlijks. Je creëert geen duurzame wereld. Het enige wat je bereikt, is dat mensen nog minder geld te besteden hebben en de werkloosheid verder stijgt. Ook de Griekse regering draagt niets bij om een duurzame op-

lossing mogelijk te maken. Hoe kun je een duidelijk ‘nee’ van de Grieken zo maar naast je neerleggen?”

Scordialos is van mening dat de Grieken ook goed in de spiegel moeten kijken. “Er is een glazen plafond tussen de Griekse bevolking en de politiek dat door heel veel mensen, die belang hebben bij de huidige machtsverdelingen, in stand wordt gehouden. Dit noemen we geïnstitutionaliseerde corruptie. Dit is uitermate frustrerend, want de gewone Griek weet niet hoe door dit glazen plafond heen te breken. De enige hoop die we hebben zijn de jonge mensen. In hun ogen zie ik de toekomst. Zij willen opstaan, ze willen niet meer wachten tot de politiek of het financiële systeem verandert, maar zelf het heft in handen nemen. Echte innovatie komt van de burgers. Zij hebben alleen mentors nodig die hen laten zien dat het ook echt anders kan en dat de huidige systemen – waarin we nu gevangen zijn – niet de enige mogelijke wereld is.”

Ook Paul Efmorfides wil het bezoek van het New Financial Forum absoluut niet missen en geeft tussen twee vliegereizen door een korte *acte de présence*. Hij kijkt met een andere blik naar de Grieken. Volgens hem moeten de Grieken uit de auto. Zelf bezit hij geen auto, hij gaat overal op de fiets naar toe. Toen hij in november 2014 in Utrecht een presentatie gaf voor het New Financial Forum kwam hij vanuit zijn woonplaats Amsterdam op de fiets. Hij moedigt Grieken ook aan om de stad te verlaten. “Ga het land verbouwen, ga terug naar het ouderwetse ambacht. Van de 11 miljoen Grieken wonen er 5,5 miljoen in Athene. Alles slijbt hier dicht, ook de ambtelijke apparaten. We hebben een net zo groot ambtelijk apparaat als Engeland, waar vijf keer zoveel mensen wonen. Krankzinnig. Ga zelf aan de slag, beweeg, geniet van ons land, geniet van de zon, leer weer wat geluk is en realiseer je dat geld niet gelukkig maakt. Grieken moeten weer beseffen dat ze in het paradijs leven. De crisis zit tussen je oren. Nergens anders.” ■